

Titel: Kapitel I.

Citation: "Kapitel I.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r01-shoot-chptrd1e44548/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Viende Afsnit.

Om Omkostninger i Straffesager samt om Rettergangsboeder.

Kapitel I.

Om Omkostninger i Straffesager.

Bestemmelserne i dette Kapitel falde i 3 Grupper, nemlig 1) §§ 474—479, indeholdende materielle Retstregler om Omkostningerne i Straffesager, som forfølges af en offentlig Myndighed (herunder indbefattet Sager, der forfølges i Henhold til § 38), 2) §§ 480—482 med tilsvarende Indhold for de Sagers Bedkommende, som omtales i syvende Afsnit (med Undtagelse af dem, der paatales i Henhold til § 38) og 3) §§ 483—484, indeholdende procesuelle Forrifter, som Emnet nødvendiggjør.

Det ligger i Forholdets Natur, at i de offentlige Straffesager maa den foreløbige Udredelse af Omkostningerne paahvile det Offentlige, hvad enten de foranlebiges ved Anklagens eller Forsvarets Interesse, se § 474 1ste Stykke. Undtagne fra denne Regel blive kun saadanne Omkostninger i Forsvarets Interesse, som det Offentliges pligtmæssige Omsorg for dette ikke kræver, hvormed ingenlunde er givet, at de iøvrigt kunne betegnes som uforønbne i den Forstand, hvori dette Begreb anvendes i § 480. Herhen hører Vederlag til valgte Forsvarere og til bestfittede Forsvarere, forsaavidt en saadan maatte have frataget Krav paa Godtgjørelse af det Offentlige, samt Udgifter i Anledning af Beviser, som den Sigtede fremkaster uden Rettens Foranstaltning, jfr. §§ 260 og 293. Det Offentlige uvebfommende ere dernæst ogsaa Udgifter, der foranlebiges ved Skridt, som en Trebemand foretager i sin Interesse, f. Ex. naar Rogen paaanfer en Kjendelse, hvorved han kendes pligtig at vidne, se § 474 2det Stykke. Hvem det tilkommer at beregne Udgifterne for det Offentlige, kan ikke afgjøres ved en almindelig Regel; det beror selvfølgelig paa, hvem der har at tage Beslutningen, der medfører Udgiften, og kan altsaa efter Omstændighederne være en af de i § 474 3die Stykke nævnte

Personer. Beregningen sker efter Regler, som ikke paa dette Sted foreskrives; enkelte Bestemmelser findes paa andre Steder i Udkastet, §§ 58, 146, 164; iøvrigt forbliver det ved de gjældende Regler.

Forsaavidt det Offentlige udreder Omkostningerne i Forsvarets Interesse, bliver der ikke Spørgsmaal om en Erstatningspligt for det Offentlige mod den Sigtede, naar Sagen falder ud til Fordel for denne. Med Hensyn til saadanne Udgifter, som det Offentlige ikke har haaret, men hvilke dog ikke kunne betegnes som uforønbne, kunde der vel i og for sig blive Spørgsmaal om at paalægge det Offentlige Erstatningspligt under Betingelser, svarende til dem, der gjælde for en privat Sagfører i civile Sager og for en privat Anklager. Men en Regel herom kan ikke træffes uden at føre til langt videre gaende Konsekvenser, dels med Hensyn til andet, ofte meget betydningsfuldere af Straffesagen følgende Tab for den Sigtede, dels med Hensyn til mange andre Forhold udenfor Strafferetsplejen. Det gjælder med andre Ord her et Principspørgsmaal, som rækker langt ud over Straffeprocenloven, og det kan ikke være denne Lovs Opgave paa et enkelt Punkt at gve dette Spørgsmaal en Løsning, forskjellig fra den ellers gjældende Ret. Som en Følge heraf handle de følgende Paragrafer kun om den Sigtedes og Trebemand's Erstatningspligt mod det Offentlige.

Hvad nu den Sigtedes Pligt at erstatte de Omkostninger, som det Offentlige har maattet udrede, angaar, kunde der ikke være Tale om at bevare de Regler, som hjemles i den gjældende Ret. Det tør ansees for anerkjendt, at disse Regler staa i afgjort Strid med almindelige Retgrundsetninger. Andetsteds, hvor man tidligere har kendt lignende Regler, ere de ogsaa aldeles opgivne. Der hersker herom fuldstændig Enighed i Bidskaben saavel som i alle de nyere Straffeprocenlove. Det er anerkjendt, at Sagens Omkostninger kun bør paalægges den Sigtede, naar han findes Skyldig, undtagen forsaavidt Omkostningerne maatte være foraarsagede ved hans tilfønelige og retstridige Handlinger og Undladelser. Dette Sidste er selvfølgelig noget ganske Andet end, at den Sigtede allerede skulde være pligtig til

at erstatte Omkostningerne, naar han ved Hand-
linger, for hvilke han bærer Skylden, men som
ikke ere forbudte, fremkalder Skindet af Straf-
skyld mod sig. Disse Sætninger udtaler Ud-
kastet i § 475 1ste Stykke og § 477. De
i § 475 giivne Undtagelser fra eller nærmere
Bestemmelser af Hovedreglen i Paragrafen
maa alle betragtes som selvfølgelige. Hvad
særlig de i Paragrafens sidste Stykke nævnte
Udgifter angaar, hidføres disse ved den almin-
delige Organisation af de i Straffesager viet-
somme Myndigheder, ikke ved den enkelte Sag.
Reglen i § 476 er den sædvanlige i de nyere
Love; nogle gaa dog videre med Hensyn til
det solidariske Ansvar, uden dog at gjøre det
ganske almindeligt. I Kommissionæbetænt-
ningen til den württemb. Lov, hvis § 334
stemmer med Udcastet, begrundes det blot fa-
kultative ved den Betragtning, at ellers den
mindst Skyldige, naar han har Formue, kom-
mer til at betale for de Uformuende, hvis
Skyld er større. Reglerne i § 478 behøve
ingen Forklaring. Hvad § 479 2det Stykke
angaar, have flere Love den ubetingede Regel,
at den paagældende Private skal erstatte det
Offentlige Udgifterne, og navnlig tage Moti-
verne til det tyfte Udcast (§ 423) levende
Ordet for en saadan Bestemmelse, under Hen-
visning til Nødsigheder, som Kritagelsen for en
saadan Pligt efter Erfaringens Vidnesbyrd har
medført. Naar Udcastet ogsaa her foretrækker
den fakultative Regel, er det navnlig, for at
ikke Omkostningsspørgsmaalet skal lægge Hin-
dringer i Vejen for en Tilbagebetaling af An-
dragendet under Omstændigheder, hvor Tilbage-
tagelsen maa anses som det Vanskeligste.

I den anden Gruppe af Bestemmelser i
Kapitlet maatte der skelnes imellem de Til-
fælde, hvor en privat Anklager optræder i Hen-
hold til § 40 1ste Stykke, og andre Til-
fælde af privat Anklage (§ 39 og § 40 2det
Stykke). Hvad hint Tilfælde angaar, følger
det af den Betragtning, hvorpaa Udcastet
grunder den subsidiaire Privatanklage, at det
Lad, som libes ved, at den Sigtede, der findes
skyldig, ikke formaar at erstatte Omkostningerne,
maa solde paa det Offentlige i samme Ud-
strækning, som naar Sagen er forfulgt af
offentlige Myndigheder. Derimod maa den

private Anklager bære disse Udgifter, naar
Sagen ikke ender med Domsfældelse, og endda
erstatte den Sigtede Udgifter, denne har havt,
og som ikke være uformodne. Vilde man paa-
lægge det Offentlige den foreløbige Udredelse af
Udgifterne uden Sikkerhed, vilde det imidlertid
let kunne blive Tilfældet, at de ikke kunde er-
holdes hos den private Anklager, hvor denne
er pligtig at bære dem. Herimod er der saa-
meget mere Grund til at sige det Offentlige,
som der derved tillige kan opnaaes en vigtig
Garanti mod Misbrug af den subsidiaire Pri-
vatanklage. Derfor har § 480 foreskrevet, at
det Offentlige vel foreløbig udreder Udgifterne
væsentlig paa samme Raade, som naar Sagen
forfulgtes af de offentlige Myndigheder, men
at Anklageren er pligtig til at stille en pas-
sende Sikkerhed i rede Penge for Tilbagebe-
betalingen til det Offentlige, naar denne paahviler
hant, som og for hvad han kan komme til at
erstatte den Sigtede.

I andre private Straffesager har § 481
med Hensyn til den foreløbige Udredelse af
Udgiften væsentlig holdt sig til de civilprocess-
suelle Regler, kun med nogen i Forholdets
Natur grundet Kæmpelse, hvad den Sigtede
angaar. Ogsaa Paragrafens sidste Stykke har
sit Tilsvarende i det civilprocessuelle Udcast.

Med Bestemmelserne i § 482 kunne
neppe Indvendinger gjøres.

Heller ikke turde Reglerne i § 483 og
§ 484 trænge til Forklaring. Ved § 484
2det Stykke jøvnføres § 58 og Udcast til
Lov om Domsmagtens Ordning m. v. § 104.

Kapitel II.

Om Rettergangsboder.

Med Hensyn til det Spørgsmaal, om de
Personer, der i en Straffesag optræde paa en
Parks Begne, ere undergivne Rettens Straffe-
myndighed for deres Forhold under Sagen,
maa der skelnes imellem de Personer, som
optræde paa det Offentliges Begne i Medfør
af en Embedsstilling, og Andre. Det vilde
ikke være foreneligt med Statsanklagerens og
Politiets Stilling ligeoverfor Domstolene, om